

Formanden orienterer

Indhold

1. Kvinder i kirken
2. Kardinal Burke om det traditionelle ægteskabs betydning
3. Bispedømmets opfordring til os om at besvare det udsendte spørgeskema om familien
4. Situationen i Norge: "katolikkrotet".
5. Sexskandale i Spanien
6. Kardinal O'Brien i Skotland

1. Kvinder i kirken

På et møde i Vatikanets Casina Pio IV i anledning af den internationale kvindedag den 8. marts drøftede de deltagende kvinder behovet for fuld lighed mellem mænd og kvinder i kirkens ledelsesmæssige strukturer. Kvinderne udtrykte også et ønske om en fundamental nytænkning med hensyn til, hvordan de kirkelige dokumenter beskriver kvinder, idet de alt for ofte gøres til menneskehedens følsomme og omsorgsfulde halvdel.

"Jeg ville gerne se kvinder have mulighed for at være stærke, modige og intelligente. Og mænd have mulighed for at være omsorgsfulde, tålmodige og følsomme," sagde Sveriges tidligere ambassadør ved Den hellige Stol Ulla Gudmondsson.

"Jeg drømmer om en kirke, hvor det er uden betydning, om man er en mand eller en kvinde ... om en kirke, hvor mænd og kvinder kunne deltage på lige fod, når det drejer sig om at træffe beslutninger om alle emner i kirken," sagde Astrid Gajiwale, en indisk biolog, som har været konsulent for den indiske bispekonference.

Mødet varede i fire timer og var sponsoreret af den Liechtenstein-baserede Fidel Götz Stiftung. Dennes direktør Chantal Götz udtalte inden mødet, at Vatikanets villighed til at være vært var ”vigtig, for den viste, at dørene var åbne for kvinder”. (Kilde: *Vatican Insider* 9. marts 2015)

Dørene er dog lukket ét sted: adgang til de sakrale embeder i kirken er stadig forbeholdt mænd.

2. Kardinal Burke om det traditionelle ægteskabs betydning

Efter at den ærkekonservative kardinal Burke er blev løst fra sine opgaver og ikke længere er medlem af kurien, rejser han rundt og holder foredrag. Den nye evangelisering af de vestlige samfund vil mislykkes, hvis kirken ikke har succes med at få katolikker til at følge dens lære om ægteskabet og familien, fortalte han de 150 personer, der overværede et møde arrangeret af den traditionelle gruppe *Voice of the Family* den 6. marts. Her er et par citater fra talen:

“Hvis vi ikke kan være ærlige med hensyn til at fortælle sandheden om ægteskabet og familien, har vi i virkeligheden ikke meget at sige om andre ting.”

“Opgaven som udfordrer hele kirken, udfordrer især kirken i dens første celle, som er familien ... Gennem et sundt familieliv vil vort samfund blev omformet. Uden et sundt familieliv vil det aldrig blive omformet.... hvis den nye evangelisering ikke finder sted i ægteskabet og i familien, vil den ikke finde sted i kirken eller i samfundet ... Derfor er familiens vidnesbyrd “hjertet” i den nye evangelisering og derfor er intet vigtigere at bevare og beskytte end sandheden om ægteskab og familien.”

Uden at nævne navne kritiserede kardinalen de kirkeledere, som

“ville udvande sandheden om ægteskabets uopløselighed i barmhjertighedens navn, som opfordrede til at krænke den ægteskabelige forening ved hjælp af prævention af hensyn til en pastoral forståelse, og som i tolerancens navn forblev tavse, når det drejer sig om selve ægteskabets integritet som en forening mellem én mand og én kvinde.”

I sin tale, der varede næsten halvanden time, refererede han hyppigt til Andet Vatikanconcil, paverne Johannes Paul II og Benedikt XVI, men omtalte stort set ikke pave Frans. (Kilde: *Catholic Herald* 10. marts 2015).

3. Bispedømmets opfordring til os om at besvare det udsendte spørgeskema om familien.

Fra et af vore medlemmer modtog bestyrelsen den 4. marts denne mail:

“Hej

Til orientering har jeg på bispedømmets hjemmeside opdaget, at der er udsendt et spørgeskema til efterårets synode om familien. Jeg har rekvireret det fra min menighedsrådsformand og sender det videre, hvis I ikke skulle være opmærksomme på det.

Jeg sætter mig nok en af dagene og besvarer det - i alt fald delvist. En hurtig skimning efterlader i alt fald mig med det indtryk, at der er behov for en fortælling om hvordan verden i virkeligheden ser ud - herunder at gengifte, papirløse og homoseksuelle parforhold godt kan være - og sikkert er mange steder - en fuldt integreret del af kirken.

I al ydmyghed er det sådan jeg har forstået det glædelige budskab. Så ud over at bede til, at det også vil nå Rom, må jeg gøre min beskedne indsats ved at besvare spørgeskemaet - og håbe I andre også gør det.”

Sammen med det spørgeskema, vort medlem modtog af sin menighedsformand, fulgte den orientering, som blev lagt ud på bispedømmets hjemmeside den 26. februar. Det underlige er bare, at der figurerer to forskellige deadlines for indsendelse af eventuelle besvarelser. På hjemmesiden den 18. marts, på brevet til menighedsformændene den 25. marts. Begge datoer angives også i en artikel i *Katolsk Orientering* nr. 4 (13. marts 2015). Men hvorfor nogle får en uge mere end andre, er der ingen forklaring på. Kan man fortænke os i at drage den konklusion, at bispekontoret slet ikke er interesseret i, at vi katolikker, der ikke har en officiel position i kirken, skal besvare det? Den sammenfatning, bispekontoret herefter laver, vil vel også forblive tys-tys, således som det skete med den første.

Oversættelsen af spørgeskemaet er, som jeg skrev i sidste nummer af *Katolsk Orientering*, sine steder på et jammerligt dårligt og uforståeligt dansk. Det skyldes så vidt jeg kan se, at oversætterne (Hanne Gregersen og Erling Tiedemann) har valgt så vidt mulig at bevare den franske sætningsstruktur. Havde de skelet til den tyske og engelske oversættelse, som Vatikanet har udsendt, ville de næppe have kunnet undgå at se, hvor forskellige de to oversættelser er - sådan rent sprogligt. Og derved ladet sig inspirere til at oversætte spørgeskemaet til et læsevenligt dansk med en korrekt sætningsstruktur, for på det punkt er dansk meget anderledes end fransk

Bortset fra enkelte trykfejl mangler den danske oversættelse desuden spørgsmål 39 (på side 39). Dette spørgsmål er ellers yderst relevant i en dansk kontekst, for det lyder:

“Giver den nuværende [kirkelige] lovgivning et brugbart svar på de udfordringer, blandede ægteskaber og interreligiøse ægteskaber skaber? Skulle andre elementer tages i betragtning?”

Når det på bispedømmets hjemmeside fortælles, at oversættelsen er gjort “med stor indsats og omhu”, er det altså ikke kun sprogligt, men også indholdsmæssigt en sandhed med modifikationer.

Selv har jeg på grund af bortrejse ikke haft mulighed for at besvare skemaet. Men jeg kunne nu godt have fortalt fire ting, som jeg ikke er sikker på, man er klar over i Vatikanet.

Først betydningen af ordet "familie". I dag bruges ordet hyppigst om en kernefamilie, bestående af en far, en mor og deres børn. Eventuelt kan bedsteforældre, tanter og onkler samt fætre og kusiner medtages. Men sådan har det ikke altid været. I oldtiden og middelalderen betød ordet "familia" en husholdning, det vil sige, at den inkluderede også slaver, tjenestefolk og andre, der boede under samme tag. Havde Jesus talt om familien, hvad jeg ikke er sikker på, han nogen sinde har gjort, ville det have været i den betydning, han havde brugt ordet. Og sådan er det også brugt af kirkefædre og middelalderlige teologer.

Disse i landbrugssamfundene selvforsynende familier var dengang samfundets mindste enheder. Kirken anser stadig familien for at være det, selv om ideen blev punkteret, da sambeskatningen blev ophævet (kirken har vist aldrig gjort indsigelser herimod?).

Heraf kan der drages to konklusioner: 1) Hvad en familie er, er afhængig af de samfundsmæssige forhold; 2) Når begrebet "familie" med kirkens accept har ændret betydningsindhold, burde der ikke være noget i vejen for, at vi i dag kan operere med et udvidet familiebegreb, der også omfatter homoseksuelle parforhold.

Det andet, jeg ville fortælle Vatikanet, drejer sig om det såkaldte naturlige ægteskab. Efter Darwin kan teorien herom ikke opretholdes, for det ville betyde, at vore forfædre på overgangen fra abe til menneske skulle have levet i monogame, uopløselige parforhold. Og det kan man vist ikke påstå.

Det tredje, jeg ville nævne, har ikke direkte noget med familieopfattelsen at gøre, men er et svar på det hyppigt fremførte argument, at kirken ikke kan ændre på sin nedarvede lære. Det passer nemlig ikke. I mere end 1500 år havde kirken et forbud mod rentetagning, men i løbet af ganske få årtier i slutningen af 1500-tallet vendte den om på en tallerken og accepterede, at banker og andre, der udlånte penge, kunne tage renter. Det var kirken simpelthen tvunget til af hensyn til samfundsforholdene.

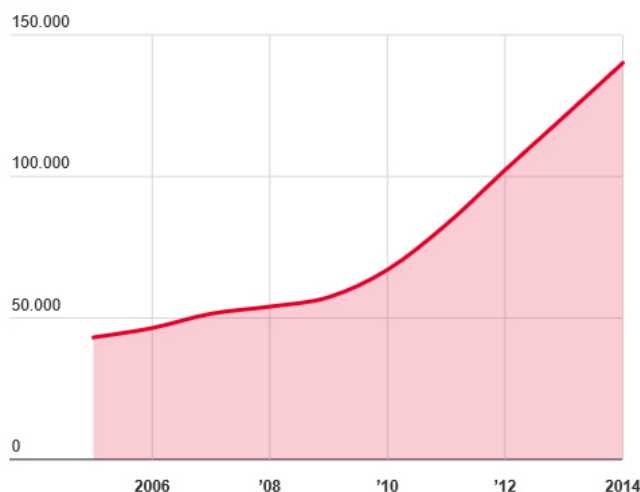
Og endelig vil jeg til sidst sige, at det er absurd, at mænd, der har fravalgt en familie, vil bestemme, hvorledes vi, der har valgt familielivet, skal leve med vore ægtefæller og opdrage vore børn.

4. Situationen i Norge: "katolikkrotet"

De norske aviser fortsætter med at skrive om "katolikkrotet" (katolikroderiet), der har bevirket, at kirken siden 2010 har opnået statsstøtte ved brug af ulovlige og dermed strafbare metoder. Det er sket, når den som omtalt i sidste VEOK-Information uden at spørge registrerede indvandrere som medlemmer af kirken.

Medlemsvekst siden 2005

Nu er det kommet frem, at Norsk katolsk Bisperåd allerede i 2013 blev gjort opmærksom på den ulovlige registrering og derfor besluttede, at den skulle høre op med øjeblikkelig virkning. At det ikke skete, beklager og angrer biskop Eidsvig i dag. Men han undskylder det med den store indvandring efter 2010. Det at bispedømmet har registreret medlemmer på basis af "katolske" navne i telefonbogen og derefter indhentet de pågældendes personnummer i folkeregistret, betragter han som "smutveje" i en presset arbejdsmæssig situation.

Det er dog ikke alle enig med ham i. Den 7. december 2014 advarede således bispedømmets jurist Erin Larsen ham om, at denne registreringspraksis var ulovlig og strafbar:

"I denne sag er der ikke tale om rutinesvigt, men gentagne forsætlige brud på rutiner og lovparagraffer. Praksisen kan heller ikke begrundes med, at der i de sidste par år har været en massiv arbejdsindvandring til Norge ... Selv om der sandsynligvis er flere katolikker i Norge end der er registreret, er det ikke et argument for at indmelde personer, som ikke selv har samtykket i indmeldelsen. Selv om man er katolik, er blevet registreret og ikke har noget imod at være registreret, er det heller ikke et argument for, at man skal kunne melde nogen ind i medlemsregistreret uden samtykke ... Det {der er sket} er forsætligt, i værste fald groft uforsætligt," skrev hun i brevet til biskoppen.

Hun er dog ikke alene med sin kritik. Avisen *Dagbladet* har læst denne mail, som en anden ansat på bispekontoret har sendt til Fylkesmanden i Oslo og Akershus, som forvalter tilskudsordningen til trossamfundene:

“Jeg skriver denne e-post til dig, fordi flere af os, som til daglig arbejder i Oslos katolske bispedømme i lang tid - med dyb bekymring - har set, hvordan medlemsregistreringen er blevet forklaret af vor øverste ledelse. En forklaring som i stor grad har givet indtryk af bagatellisering, røgslør, uhæderlig omgang med fakta og klodsede forsøg på økonomisk skadesbegrænsning som står i stærk modstrid med normalt accepteret etik, for ikke at tale med endnu stærkere ord, [den er] i strid med kirkens egne normer og idealer. Dette i tillæg til, at det meget muligt drejer sig om lovbrud som kan medføre strafansvar.”

Avisen kan også fortælle, at selv om bispedømmets økonomichef nægter at have haft noget med den ulovlige medlemsregistrering at gøre, har flere ansatte på bispekontoret til avisen hævdet det modsatte. Han er da også af politiet sammen med biskoppen sigtet for groft bedrageri.

Biskoppen havde ellers bedt sin bedragerisigtede økonomichef om at stå for oprydningen i medlemsregistret, men det fik bispedømmets jurist til at skrive:

“Dersom det konkluderes, at det enten er biskoppen eller økonomichefen, som er ansvarlig for indsamling af personoplysninger og ansøgning om statsstøtte, må det vurderes, hvem som kan foretage den pågående oprydningsproces. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at de, som har været ansvarlige for ulovlig indsamling og opbevaring af personoplysninger samt [skabt] grundlaget for statsstøtten, nu skal lede arbejdet med at rydde op i rutiner og kontakte (fejl)registrerede katolikker.”

Brevet fik biskoppen til at tage økonomichefen fra opgaven og give den til andre. Juristen har desuden nu sagt sin stilling op. Om det er sket i protest mod, at biskoppen har søgt bistand hos eksterne jurister, foreligger der ingen oplysning om. Det sidste forklarer biskoppen sådan:

“Jeg har brugt eksterne jurister på grund af sagens omfang. Det gør jeg altid ved omfattende sager. Desuden regnede jeg med, at dette ville være en tung belastning for en dygtig, men ung og relativ uerfaren jurist at hamle op med.”

Den kvindelige jurist vil ikke udtale sig, for hun mener det er upassende i den nuværende situation. Men for mig at se er biskoppens udtalelse temmelig patroniserende.

Desuden er bispedømmet gået i gang med sin egen interne undersøgelse af, hvad der er foregået. Denne undersøgelse foretages af den skotske præst og kirkejurist Paul Gargaro.

Biskoppen fralægger sig ethvert ansvar for den ulovlige medlemsregistrering. "Det var ikke mig, der foretog den," siger han. Og det har han jo nok ret i. Men det frikender ham ikke for at have indsendt en bevidst mangelfuld årsrapport til fylkesmanden i 2014, for i den er der ingen oplysning om, at bispedømmet var nået frem til, at dets medlemsregistrering var ulovlig, og at det som følge deraf formentlig havde modtaget flere penge, end det var berettiget til. Af rapporten fremgår nemlig, at alt er foregået på lovlig vis - hvilket må siges at være temmelig vildledende. Selvfølgelig er det ikke biskoppen, der har forfattet årsrapporten, men han hæfter nu for indholdet, da han er ansvarlig for informationernes korrekthed. Og det har han vidst, de ikke var,

Af ikke kirkelige kommentarer har jeg fundet denne fra Henrik Asheim, der er medlem af Stortinget for partiet Høyre (svarer til de konservative i Danmark):

"Det blev altså sagt, at man skulle ændre praksis, uden at det blev fulgt op. Det begynder at se ud, som om kirken helt bevidst har manipuleret medlemslisterne ... Vi ser også en biskop og en kirke, som drives fra skanse til skanse og hele tiden presses til at indrømme nye forhold, når de i stedet straks kunne have lagt alle kortene på bordet. Som medlem af kirke-, uddannelses- og forskningsudvalget i Stortinget må jeg sige, at det ikke er specielt tillidsvækkende."

Selv siger biskop Eidsvig om avisernes skrivelser:

"Her er mange karakteristikkere, juridiske spekulationer og andre påstande. Hovedindtrykket er, at alt, som kan tolkes negativt, er tolket negativt."

Biskoppen kan nok (til dels) have ret heri, men det rokker ikke ved, at bispeddømmets lemfældige og sjuskede medlemsregistrering har været ulovlig. Så må en domstol senere afgøre, om den også er strafbar og i givet fald, hvem der har været ansvarlig for lovovertrædelsen. At biskoppen i den nuværende situation er en presset mand, kan der vist ikke herske tvivl om. For at støtte ham er der nedsat bedegrupper, og den tidligere dominikanerpræst Kjell Arne Pollestad tager ham i forsvar:

"Eidsvig er en helt igennem hæderlig mand, og det er helt utænkeligt, at han har gjort noget galt. Som biskop har han jo det formelle ansvar, men nu håber jeg bare, at han ikke tager det på sig i den forstand, at han trækker sig. Det er andre i kirken, som eventuelt har begået fejl. Eidsvig har uanset det ikke noget moralsk ansvar for det, som er sket."

Trækker Eidsvig sig, står Norge pludselig og mangler to biskopper, for embedet som biskop af Trondheim er endnu ikke blevet besat efter den tyskfødte biskop Georg Müller, der i 2009 måtte træde tilbage efter beskyldninger om upassende seksuel adfærd. (Kilder: diverse artikler i *Dagbladet* online).

5. Sexskandale i Spanien

Nu er det Spanien, der er kommet på det katolske "pædofilkort". I januar oversendte en undersøgelsesdommer en fem siders lang rapport om seksuel misbrug af ministranter i teenagerårene til anklagemyndigheden i Granada i Sydspanien. Skadevolderne siges at tilhøre en Romanones klan, opkaldt efter dens leder sognepræsten Román Martínez. Den omfattede ni andre præster og to lægmænd, af hvilke den ene er lærer i religion. De skulle have inviteret de unge ministranter til at overnatte i de villaer, de havde i nærliggende landsbyer, hvor de så misbrugte dem seksuelt. Nægtede drengene, blev de truet med at blive smidt ud af menigheden.

Da overgrebene fandt sted i 2004, er det ikke sikkert, at præsterne kan retsforfølges på grund af sagernes forældelse. (Kilde: *El País in English* 6. januar 2015).

6. Kardinal O'Brien

Umiddelbart inden ærkebiskoppen af Edinburgh og St Andrews, kardinal Keith Michael Patrick O'Brien, skulle flyve til Rom for at deltage i konklavet i 2013, kunne aviserne meddele, at han i sine yngre år som professor på et præsteseminarium havde forgrebet sig seksuelt på flere af de studerende. Det fik kardinalen til at blive hjemme og trække sig som ærkebiskop.

Nu har pave Frans så frataget ham de rettigheder, der ifølge kirkeretten cc. 349, 353 og 356 knytter sig til kardinalværdigheden. De drejer sig om deltagelse i konklaver, deltagelse i konsistorier og rådgivning af paven. Derimod har paven ikke frataget ham kardinaltitlen eller laiceret ham. Så han kan fortsat kræve at blive tiltalt som Eminence.

At en kardinal fratages sine rettigheder, er ret exceptionelt. De skete for eksempel ikke, da ærkebiskoppen af Wien, kardinal Hans Hermann Groër i 1995 blev beskyldt for have begået tilsvarende handlinger, da han var professor på et præsteseminarium. Dengang var Vatikanet heller ikke indstillet på at fyre ham som ærkebiskop. Det førte til dannelsen af en *Wir sind Kirche*-bevægelse, der i løbet af kort tid indsamlede over en halv million underskrifter på et krav om hans fyring. Først derefter sendte pave Johannes Paul II ham på pension og udpegede hans hjælpebiskop Schönborn til ny ærkebiskop.

Vi skal faktisk helt tilbage til 1927 for at finde et fortilfælde. Det drejede sig dengang om den franske jesuit, kardinal Louis Billot, som var en fremtrædende neo-

VI ER OGSÅ KIRKEN- en forening af katolikker

www.veok.dk

thomistisk teolog og forfatter af flere i dag klassiske bøger om dogmatik og som tilmed havde sat tiara'en på pave Pius XI's hoved, da han blev kronet i 1922. Årsagen til hans "fald" havde dog intet at gøre med sex, men skyldtes hans fortsatte engagement i Charles Mauras' *Action Française*, som paven havde fordømt i 1926. (Kilde: *Vatican Insider* 20. marts 2015).